

Kitekint? - A hálózat csapdájában

2009 július 25. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

A nyugati világ vezet? szociológusa szerint korunk a hálózatok kora. Az üzleti élet szerepl?i horizontális hálózatokba és szövetségekbe rendez?dnek, ahol a korábbi alárendeltségi kapcsolatok helyét a mellérendeltség foglalja el. Mindenki lehet a hálózat középpontja, és senki sem egyedül az, sok pók sz? nagyon s?r? hálót a globális gazdaságban.

Kialakul egy új hálózati társadalom, amely az információs technológiák nyomában bekövetkez? gyors gazdasági, rétegz?dési és kulturális változások eredménye. A mez?gazdasági termelés lényegében gépesített, a globális hálózatokba rendez?d? ipari és szolgáltató tevékenységet végz?k már városokban laknak, így 2050-re a világ népességének kétharmada, de inkább háromnegyede már városlakó lesz. A városok laza szövés? hálót mutatnak majd, hatalmas területet fognak át, és sok központjuk lesz, a középkorban jellemz? egyetlen városmaggal szemben. Óriásvárosok alakulnak így ki, amelyeket összef?z a gazdasági tevékenység, de elválaszt a különböz? részek eltér? társadalmi és kulturális értékrendje. Új, nagyon gyors, komputer által vezérelt közlekedési eszközök kötik majd össze ezeket a nagy metropolisokat és országokat, míg az internet az információk terén épít még gyorsabb hidakat emberek és települések között.

Kett?s világ alakul ki, ahol mindenki egyre er?sebben individuális lesz, egyre er?sebben követi egyéni hajlamait és érdekeit, miközben a közösségek is er?södnek, mert mindenki keresi a hozzá hasonló személyiségeket, és velük lép hálózatba, épít ki baráti, kulturális vagy üzleti közösséget. A munka, a társadalmi kapcsolatok és a szabadid?-eltöltés egyre er?sebben követi az egyéni hajlamokat és értékeket, vágyakat és álmokat. Minden egyre individuálisabb lesz, és egyre sokfélébbek leszünk, ezért egyre er?sebben keressük a hasonlóak társaságát munkában, lakóhelyen, nyaralás és hobbijaink gyakorlása során. A hálózati cégek és munkahelyek elterjedése - ahol nem járnak be egy nagy gyárba vagy irodába, hanem otthonról küldik az elemzést, számítást és más szellemi munkát a világ távoli pontjaira vagy a szomszéd városba - elhomályosítja az éles különbséget munkahely és otthon, valamint munka és szórakozás között. A világ nagy városaiban a korábbi ipari negyedeket újból visszafoglalják a lakók, a gyárak helyére szellemi m?helyként m?köd? lakóházak épülnek ki. Ezekben a városokban sok nemzetiség él együtt, és sok kultúra találkozik, akár a középkori kiköt?városokban: a fejlett világ f?városai és nagyvárosi központjai multikulturálisak lesznek, ha még nem azok. A b?nözés globális gazdasága átveszi e nagy városi központok szegénynegyedeit, ezért a gazdagok egyre jobban védett helyekre költöznek: egyre er?sebb lesz a konfliktus a városi szegények és a gazdagok között. A modern városokban a közösségi terek nagy szórakozóhelyekké alakulnak át, ahol nem a fizikai igények kielégítése a cél, hanem a szabadid?-eltöltés egyre virtuálisabb formái terjednek el a mozitól az internetkávézóig vagy a játékteremig.

A városok laza szövés? hálókba állnak, és nagy kiterjedés? f?városokat, illetve más nagyvárosokat hoznak létre, így az állam is átalakul, hálózati állammá. Az önkormányzatok egyre er?sebben részt vesznek az állam m?ködtetésében, ahogy a civil szervezetek is egyre er?sebb befolyást szereznek a közös ügyek alakításában, ezért a központi kormányzat által irányított állam helyére egy sok kis államból - önkormányzatok - és sok kis társadalomból - civil szervez?dések - álló együttm?köd? szövetség, hálózat épül fel. Az egységes nemzeti kultúra helyére egy sok helyi kultúrából álló hálózat áll fel, amelyben sokfajta érték és szín él egymás mellett, anélkül, hogy valami egységes ötvözetté alakulnának. A települések szerkezete, tehát a tér mellett az id? is átalakul ezekben a modern nagyvárosokban. A hírek és információk olyan gyorsan érnek el a világ egyik pontjáról a másikra, hogy a gyors id?ben él?k és dolgozók számára id?tlené válik az id?. Az események egyidej?ek lesznek, mint a középkorban, nem érzékelhet? a múlt, jelen és jöv? tagoltsága, csak az, hogy minden múltbeli tudás, jelenbeli információ és a jöv?re vonatkozó várakozás egyszerre zúdul ránk. Akik nem élnek ebben a sebes id?ben, azok számára lelassul az id?, szinte id?tlen lesz: nekik így sz?nik meg a múlt, jelen és jöv? tagoltsága.

Castells szerint a városok laza szövés? hálókba szervez?dnek, és az ebben él? emberek és közösségeik már másképpen élnek és dolgoznak, ezért máshogy gondolkodnak, mint el?deik. Megváltozik a térrel és az id?vel való kapcsolatuk, er?sen individuálisak lesznek, de közben keresik a hasonlók közösségeit. Ezt az új hálózati társadalmat máshogy kell megszólítania az üzleti életnek, a kormányzatoknak és a politika szerepl?inek, mert a hagyományos szerkezetek helyére a hálózatok lépnek. Budapest és mintegy 2,5 milliós övezete ilyen hálózattá alakul, de nagyobb városaink is településhálózatok lesznek. Ezekben nem lehet úgy politizálni, mint a múltban, mert a hagyományos életszerkezet és gondolkodás valami gyökeresen újnak adta át a helyét. A hálózatok szövetségek, így az nyer a politikában, aki szövetséget köt a városi hálózatokkal. Ezzel kerülhetjük el, hogy egészen másfajta hálózat foglyai legyünk. Aki ki akar lépni a hálózat csapdájából, annak be kell lépni az új városi hálózatba, mert választást nyerni a modern nagyvárosok nélkül többé már nem lehet.

(Manuel Castells: Cities and Social Theory. Edited by Ida Susser, Blackwell Publishers Ltd., Oxford, 2002)

Matolcsy György

Ajánló